

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

meddelad i Stockholm den 3 juli 2009

Mål nr

B 1013-09

KLAGANDE

K.M-S.

Ombud och offentlig försvarare: Advokat B.M.

MOTPARTER

1. Riksåklagaren

Box 5553

114 85 Stockholm

2. M.K.

Ombud och målsägandebiträde: Advokat S.S.

SAKEN

Våldtäkt

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Svea hovrätts dom den 2 februari 2009 i mål B 10183-08

DOMSLUT

Med ändring av hovrättens dom ogillar Högsta domstolen åtalet och M.Ks skadeståndstalan samt befriar K.M-S. från skyldigheten att betala avgift enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

För försvaret av K.M-S. i Högsta domstolen tillerkänns B.M. av allmänna medel med tjugotusensjuhundra (20 700) kr, avseende arbete. Denna kostnad skall stanna på staten. I ersättningen ingår mervärdesskatt med 4 140 kr.

För biträde åt M.K.i Högsta domstolen tillerkänns S.S. ersättning av allmänna medel med tolvtusentrehundraåtta (12 308) kr, varav 11 040 kr avser arbete och 1 268 kr avser tidsspillan. Denna kostnad skall stanna på staten. I ersättningen ingår mervärdesskatt med 2 461 kr.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

K.M-S. har yrkat att Högsta domstolen skall ogilla åtalet och M.Ks skadeståndstalan.

Riksåklagaren och M.K. har bestritt ändring av hovrättens dom.

DOMSKÄL

Parterna har i Högsta domstolen åberopat samma bevisning som vid tingsrätten och i hovrätten. Videoinspelningar av förhören vid tingsrätten har spelats upp vid huvudförhandlingen i Högsta domstolen.

Enligt M.K. tvingade K.M-S. henne till samlag den aktuella kvällen medan K.M-S. hävdar att de var överens om att ha samlag. Deras berättelser om hur samlaget gick till går starkt isär. Åklagarens ansvarspåstående grundar sig på M.Ks berättelse.

För en fällande dom i ett mål om sexualbrott krävs liksom i brottmål i övrigt att domstolen genom den utredning som förebringats i målet finner det ha blivit ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade har gjort sig skyldig till vad som lagts honom till last. Det är således inte tillräckligt att målsägandens berättelse är mer trovärdig än den tilltalades. Ett åtal är i mål om sexualbrott lika lite som i något annat sammanhang styrkt genom att målsägandens och den tilltalades utsagor vägs mot varandra och målsägandens därvid bedöms väga tyngre. (Jfr bl.a. NJA 1992 s. 446.)

Vid påstådd brottslighet av förevarande slag saknas ofta direkta vittnesiakttagelser och teknisk bevisning till stöd för åtalet. Det hindrar inte att bevisningen ändå kan befinnas tillräcklig för en fällande dom. En huvuduppgift i sådana mål är att bedöma trovärdigheten av målsägandens utsaga. En alltigenom trovärdig utsaga från målsäganden kan i förening med vad som i övrigt har framkommit i målet – t.ex. om målsägandens beteende efter händelsen – vara tillräcklig för en fällande dom. (Jfr bl.a. NJA 1991 s. 83 och NJA 2005 s. 712.) Det är dock ett rimligt krav att målsägandens berättelse till den del det är praktiskt möjligt blivit kontrollerad under förundersökningen, låt vara att brister i det avseendet inte utan vidare behöver leda till bedömningen att åtalet inte har blivit styrkt.

Som tingsrätten har anfört har M.K. lämnat sina uppgifter på ett sammanhängande och detaljerat sätt. I vissa delar har hennes redogörelse präglats av tvekan, men detta är i och för sig förklarligt när som här en helt ung flicka haft att yttra sig om mycket känsliga förhållanden. Det går dock inte att komma ifrån att vissa inslag i hennes redogörelse väcker tvivel i fråga om K.M-S verkligen tilltvingat sig samlaget med våld på sätt åklagaren gjort gällande. Av hennes egna uppgifter framgår också att hon när hon berättade om händelsen till en början inte betecknade den som våldtäkt. Läkarundersökningen ger inte ledning för bedömningen av frågan om K.M-S. tilltvingat sig samlaget med våld. M.K. och K.M-S. har lämnat delvis oförenliga uppgifter i fråga om telefonsamtal och sms-trafik som förekommit dem emellan efter händelsen. Någon teknisk bevisning i detta avseende föreligger inte. Det är också oklart vad som egentligen avhandlades per telefon och sms mellan M.K. och hennes bästa väninna A.S. efter besöket hos K.M-S.

M.Ks föräldrar har vid huvudförhandlingen i tingsrätten berättat om hennes beteende och reaktion senare samma kväll och dagarna närmast efter händelsen. Enligt mammans utsaga var M.K. mycket upprörd vid hemkomsten från K.M-S. Hon trodde då att upprördheten var en överreaktion som hade sin grund i att M.K. hade fått reprimander för att hon allvarligt hade brutit mot familjens regler för vistelser utanför hemmet på vardagskvällar. Sedan dottern ett par dagar senare berättat om händelsen den aktuella kvällen har hon dock otvetydigt kopplat hennes upprörda sinnestillstånd till samlaget med K.M-S. Det nu anförda talar för att M.K. varit med om något som hon uppfattat som obehagligt, men det kan inte tas till intäkt för att hon tvingats till samlag.

Enligt åtalet har K.M-S. tvingat M.K. till samlag genom visst angivet våld. Kravet på det våld som kommit till användning för att det skall vara fråga om våldtäkt har i praxis satts lågt. Även med beaktande av detta kan det vid

en samlad bedömning av M.K.s utsaga och utredningen i övrigt inte anses vara ställt utom rimligt tvivel att K.M-S. tvingat henne till samlag på det sätt åklagaren påstått. Åtalet och M.K.s skadeståndstalan skall därför ogillas.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Johan Munck, Dag Victor,
Ella Nyström, Kerstin Calissendorff och Lena Moore (referent)
Föredragande revisionssekreterare: Carin Westerlund